

ΕΚΘΕΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θέμα: Νέοι Τρόποι και Μορφές Εργοδότησης: Οι προκλήσεις για τη γενιά των
Millennials

Σύνοψη

Είναι γεγονός, ότι η γενιά των Millennials έχει επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό από τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και είναι «εξαρτημένοι» με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την τεχνολογία. Είναι πιθανό η εν λόγω γενιά σε σχέση με άλλες, να ασχολείται με μορφές ευέλικτης εργασίας, παρ' όλους τους κινδύνους και τις προκλήσεις που υπάρχουν. Ωστόσο, η ανεργία, οι χαμηλοί μισθοί, η υποαπασχόληση, η αδήλωτη εργασία, η αναξιοπρεπείς μισθοί, η αφαίρεση δικαιωμάτων και τα ελαστικά ωράρια, είναι κάποια από τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν την σημερινή πραγματικότητα για τους νέους. Επακόλουθο των πιο πάνω είναι εκτός από την εισοδηματική ανισότητα, να υπάρχουν και κοινωνικά προβλήματα. Η νεολαία περιβάλλεται από επαγγελματική ανασφάλεια για το μέλλον και οδηγείται στην εγκατάλειψη της χώρας ή στον υποβιβασμό της εργασιακής τους επιθυμίας.

Υπάρχει αναγκαιότητα επίλυσης προβλημάτων στον τομέα των κοινωνικών ασφαλίσεων, στην μισθοδοσία, στην ανάπτυξη της τεχνολογίας στον εργασιακό χώρο, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στην βελτίωση του τομέα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας. Επιπρόσθετα, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ενημέρωση των εργοδοτών για τους Millennials, η προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας και να ενισχυθεί ο κοινωνικός διάλογος.

Όλες αυτές οι ανησυχίες και τα προβλήματα που έχουν αναφερθεί πιο πάνω, αναλύονται στην παρούσα έκθεση και θέτονται εισηγήσεις και προτάσεις για την ευνοϊκότερη επίλυση τους και καθησύχηση των νέων.

Εισαγωγή

Η εργασία αποτελεί έναν από τους κυριότερους πυλώνες της κοινωνικοοικονομικής δομής μιας πολιτείας . Κυριαρχεί την καθημερινότητα του ανθρώπου , του εξασφαλίζει το εισόδημά του, του δίνει την ευκαιρία να προσφέρει έργο στην κοινωνία, να νιώσει παραγωγικός.

Η αλλαγή είναι το κλειδί για την επιβίωση όπως εύλογα παρατήρησε ο Κάρολος Δαρβίνος. Έτσι, ανά το παγκόσμιο, μέσα από το πέρασμα των χρόνων βλέπουμε τον άνθρωπο να είναι αρεστός στην εξέλιξη των συνθηκών εργασίας του.

Στον 21^{ον} αιώνα, υπό την επίδραση της ψηφιακής και τεχνολογικής ανάπτυξης, η αγορά εργασίας μεταμορφώνεται σταδιακά, αποσκοπώντας με αυτό τον τρόπο στην ανένη προσαρμογή της στα οικονομικά και κοινωνικά δρώμενα. Η τεχνολογική επανάσταση - μερικοί αναφέρονται στην 4^η βιομηχανική επανάσταση- αλλάζει ριζικά όχι μόνο τον τρόπο ζωής αλλά και τους τρόπους παραγωγής μιας κοινωνίας.

Στην σύγχρονη αγορά εργασίας έχουν διαμορφωθεί αλλαγές και νέοι τρόποι αντίληψης της έννοιας του «εργαζομένου» και της «εργασίας», που υποβοηθήθηκαν βέβαια από τις εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας, τις κοινωνικές αλλαγές και τις αλλαγές στην οργάνωση της παραγωγής και της εργασίας. Έτσι, ακούμε συχνά για νέες «ευέλικτες μορφές απασχόλησης ή εργοδότησης», όσον αφορά το χώρο, το χρόνο και τη σύμβαση της εργασίας και για ανθρώπινο δυναμικό προερχόμενο από διαφορετικές γενιές («generation x», «millennials», «2020») με τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Τόσο τα οφέλη των ευέλικτων μορφών απασχόλησης όσο και οι κίνδυνοι και οι προκλήσεις αυτών των μορφών είναι υπαρκτές. Και στους millennials ακόμα περισσότερο αφού είναι η γενιά που κυριαρχεί στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον.

Συνεπώς, τα κοινωνικά, νομικά και φορολογικά πρότυπα πρέπει να αναπλαθούν έτσι ώστε να συμβαδίζουν με τα καινούργια δεδομένα και ειδικότερα το εργασιακό δίκαιο πρέπει να προσαρμοστεί στις νέες μορφές εργοδότησης και να παρέχει ένα κοινωνικό και οικονομικό σύστημα ευέλικτο αλλά και επικεντρωμένο στα δικαιώματα τόσο των εργαζομένων αλλά και των

εργοδοτών τα οποία πρέπει να επισταλιστούν και να προστατευτούν στο ακέραιο.

Ανάλυση

Αύξηση κατώτατου μισθού

Με τον κατώτατο μισθό πρόσληψης στα 855 και το 27.5% των εργαζομένων στην Κύπρο να αμείβονται με λιγότερα από 1000 το μήνα, δεν αντιπροσωπεύεται το προσωπικό και οικονομικό κόστος των νέων, με επακόλουθο να αναζητούν ένα 'καλύτερο μέλλον' στο εξωτερικό. Υπάρχουν περιορισμένες ευκαιρίες γιατί οι περισσότεροι εργοδότες ζητούν εμπειρία και επιπλέον απαιτήσεις από νέους που μόλις τέλειωσαν τις σπουδές τους, χωρίς να τους δίνεται η ευκαιρία να αποδείξουν τι μπορούν να προσφέρουν στον εργασιακό τους τομέα. Πως θα μπορούσε ένας νέος να ανταπεξέλθει στις οικονομικές υποχρεώσεις με τον κατώτατο μισθό των 855;

Αναπροσαρμογή συστήματος Κοινωνικών ασφαλίσεων (αυτοτελείς εργαζόμενοι)

Η αυτοτελούς εργασία στη Κύπρο, η οποία πολλές φορές δεν είναι επιλογή αλλά αναγκαιότητα, δεν έχει συμβαδίσει με ανάλογες αναθεωρήσεις των δικαιωμάτων κοινωνικής προστασίας και υποχρεώσεων κοινωνικής ασφάλισης. Οι αυτοτελώς εργαζόμενοι καλούνται να καταβάλουν το 14% του εισοδήματός τους στις κοινωνικές ασφαλίσεις και δεν χαίρουν ίσων οφελών με τους ανάλογους εργοδοτούμενους (ανάλογη ποσοστιαία εισφορά Ηνωμένου Βασιλείου 9%). Επιπρόσθετα, οι αυτοτελώς εργαζόμενοι, κατά συχνά χρονικά διαστήματα, επιβαρύνονται με την υποχρέωση καταβολής αιτήσεων χρέωσης πάνω στο αληθινό τους εισόδημα ή αιτήσεων μη απασχόλησης, με το βάρος της απόδειξης να βαρύνει τους ιδίους. Αυτό δεν σημαίνει μόνο επιπλέον γραφειοκρατία για τους αυτοτελώς εργαζόμενους, αλλά και ένα πιο ανασφαλές εισόδημα, καθώς δεν γνωρίζουν αν θα εγκριθεί ή όχι το αίτημά τους για αλλαγή των εισφορών τους. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα την αποθάρρυνση απασχόλησης σε τομείς οι οποίοι θα μπορούσαν να συμβάλλουν θετικά στην

οικονομική ανάπτυξη και καινοτομία (π.χ. αναλυτές δεδομένων, οικονομικοί αναλυτές, προγραμματιστές κ.α.).

Επιπρόσθετα, ζήτημα προκύπτει στην κοινωνική ασφάλιση των ατόμων που εργάζονται με τηλεργασία, ειδικά αυτοί που απασχολούνται για εργοδότες που βρίσκονται στο εξωτερικό. Το πλαίσιο της κοινωνικής τους ασφάλισης αλλά και της φορολόγησης του εισοδήματός τους είναι ασαφές, συνεπώς οι ίδιοι να αποκρύπτουν το εισόδημά τους (προς αποφυγή διπλών καταβολών στη Κύπρο και στη χώρα απασχόλησής τους), ή να υπόκεινται αχρείαστα σε διπλή φορολόγηση εισοδήματος και διπλή καταβολή κοινωνικών ασφαλίσεων.

Η ζήτηση για επαγγελματίες στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Η απασχόληση επαγγελματιών στις ΤΠΕ αυξήθηκε κατά περίπου 3% ετησίως και η ζήτηση εργατικού δυναμικού ήταν μεγαλύτερη από την προσφορά. Η ανάπτυξη και η υιοθέτηση των εφαρμογών ΤΠΕ θα αποκτήσει καίρια σημασία για την τόνωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, για την αύξηση της απασχόλησης.

Εργασία μέσω διαδικτύου: Η γενιά των Millennials είναι η γενιά της τεχνολογίας και η χρήση του κινητού και του διαδικτύου αποτελεί πια κομμάτι της ζωής τους, ενώ πολλές εταιρείες προσφέρουν εργασία μέσω των ιστοσελίδων και των social media.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Ο ήλιος θεωρείται σημαντικό πλεονέκτημα στην Κύπρο για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η χρήση φωτοβολταϊκών για παραγωγή ενέργειας είναι κάτι που εφαρμόζεται στην Κύπρο, ωστόσο χρειάζεται περισσότερη εξέλιξη. Για παράδειγμα η Κίνα προσέλκυσε κονδύλια και επενδυτικά κεφάλαια από ξένες και εγχώριες εταιρείες για εκπαίδευση και κατάρτιση των νέων για εργοδότηση πάνω στα φωτοβολταϊκά, ανοίγοντας έτσι νέες θέσεις εργασίας και ενισχύοντας την οικονομία της χώρας. Θα μπορούσε να γίνει το ίδιο από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Αύξηση κονδυλίων σε γεωργία και κτηνοτροφία - επίδοση κύρους και κινήτρων για επιλογή εργασίας

Τεράστιο πρόβλημα με την γεωργία και την κτηνοτροφία, αφού οι νέοι δεν επιλέγουν αυτού του είδους επαγγέλματα. Αυτό συμβαίνει λόγω του επηρεασμού του κοινωνικού συνόλου, των προτεραιοτήτων της νεολαίας (χρήματα, καριέρα) ή λόγω των σπουδών τους;

Σύμφωνα με έρευνα της Στατιστικής Υπηρεσίας, «Η Κύπρος στην κλίμακα της ΕΕ» (2016), το κυπριακό εργατικό δυναμικό ανήλθε στις 421 χιλιάδες και η απασχόληση στις 358 χιλιάδες (για τα έτη 2010,2012,2014). Μόνο το 3,6% ασχολείται με την γεωργία, ενώ το 27,1% με τη βιομηχανία και το 69,3% με τις υπηρεσίες.

Υπάρχει χρηματοδοτικό πρόγραμμα από την Κυπριακή Δημοκρατία για την αγροτική ανάπτυξη, με 53% επιχορήγηση από την ΕΕ και άλλους φορείς, που ανέρχεται στα 243,310,145€ στο συνολικό προϋπολογισμό. Συγκεκριμένα το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020) αποτελεί το κύριο εργαλείο άσκησης αγροτικής πολιτικής για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής και της κυπριακής υπαίθρου και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.

Γιατί όμως οι νέοι ακόμα και με την τόση χρηματοδότηση δεν επιλέγουν να εργαστούν στη γεωργία; Μήπως θα έπρεπε να υπάρχει περισσότερη ενημέρωση και επιπλέον χρηματοδότηση για να δημιουργηθούν περισσότερα κίνητρα για να επιλέξουν τον τομέα αυτό;

Η Ε.Ε. έχει θέσει προτεραιότητες για την αγροτική ανάπτυξη, μεταξύ των οποίων είναι η προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας σε όλες τις περιφέρειες και η προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.

Επιμόρφωση εργοδοτών για ανάγκες Millennials:

Η γενιά των millennial έχουν να αντιμετωπίσουν τους πολύ γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης της τεχνολογίας, των νέων μεθόδων έρευνας, εργασίας, απασχόλησης, επομένως είναι συνεχώς σε στάδιο εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στους ρυθμούς ανάπτυξης αλλά και για να βρουν την ιδανική θέση εργασίας για αυτούς. Ωστόσο, οι νέοι στην αδυναμία εύρεσης εργασίας προσαρμόζονται σε οτιδήποτε άλλο για βιοποριστικούς σκοπούς, έτσι ώστε να μην αξιοποιούνται οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας. Επομένως, προκύπτει η ανάγκη ενημέρωσης των εργοδοτών για τις νέες πρακτικές εργασίας που χρησιμοποιούν οι millennials για την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ τους.

Περαιτέρω ενημέρωση για τα σχέδια νεανικής επιχειρηματικότητας - σωστός επαγγελματικός προσανατολισμός - Αύξηση ενημέρωσης για ευρωπαϊκές ευκαιρίες (Erasmus+)

Η γενιά των Millennials καθ' όλη την διάρκεια της δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσής τους δεν ενημερώνεται επαρκώς για τα νέα σχέδια επιχειρηματικότητας (π.χ. start ups) όπως ούτε και για τον κατάλληλο επαγγελματικό προσανατολισμό. Αυτό πολύ πιθανό να συμβαίνει εξαιτίας της έλλειψης των κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, της γνώσης των συμβούλων, αλλά και της γνωστοποίησης των σχεδίων μέσω πιο μοντέρνων μέσων, (π.χ. social media). Είναι σημαντικό να παρέχεται αναβαθμισμένη συμβουλευτική αγωγή και περισσότερη προώθηση τόσο των κορεσμένων επαγγελμάτων για την αποφυγή τους, όσο και αυτών που έχουν ζήτηση στην σημερινή αγορά εργασίας.

Συνεργασία πανεπιστημιακών ιδρυμάτων με εργοδότες

Αν και υπάρχουν αρκετές συνεργασίες μεταξύ πανεπιστημιακών ιδρυμάτων με εργοδότες, υπάρχει ανάγκη δημιουργίας περισσότερων συνεργασιών μεταξύ τους, με απώτερο σκοπό την πρακτική άσκηση καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών. Έτσι, οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας θα έχουν αποκτήσει ήδη χρόνια εμπειρίας στον τομέα τους, εφόσον η εμπειρία αποτελεί ένα από τους κυριότερους πυλώνες πρόσληψής τους.

Ενίσχυση κοινωνικού διαλόγου (συστήματος) για τη δημιουργία δεξιοτήτων

Η επικαιροποίηση επαγγελματικών δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας, οφείλει να λάβει υπόψιν της τη δυναμική μεταξύ των κύριων παραγόντων που καθορίζουν τη Κυπριακή εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση. Στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση κρίνονται αναγκαία ο κοινωνικός διάλογος και η διαβούλευση μεταξύ των συνδικαλιστικών οργανώσεων, εκπαιδευτικών, οργανωμένων γονέων και κυβέρνησης. Επιπρόσθετα, χρειάζεται να υπάρχει συντονισμός μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ένας αποτυχημένος μηχανισμός δημιουργίας επαγγελματικών δεξιοτήτων μπορεί να δημιουργήσει σοβαρά και μακροπρόθεσμα προβλήματα σε μία οικονομία προκαλώντας έξοδα εκατοντάδων εκατομμυρίων για τη Κυπριακή οικονομία.

Αποζημίωση αρνητικά επηρεαζόμενων:

Συγκεκριμένοι τομείς όπως, πωλητές, ασφαλιστές, διάφοροι παροχής υπηρεσιών χαμηλών δεξιοτήτων και άλλοι, μπορεί να βρουν τους εαυτούς τους χωρίς τις απαραίτητες ψηφιακές ή χρηματοοικονομικές δεξιότητες για να ανταπεξέλθουν σε νέες μορφές διεκπεραίωσης της εργασίας τους, με αποτέλεσμα να χρειάζονται σχετική εκπαίδευση. Οι πιο άτυχοι μπορεί να βρουν τους εαυτούς τους ως πλεονάζον προσωπικό. Αυτό συμβαίνει διότι οι νέοι τρόποι και μορφές εργοδότησης συχνά επιτρέπουν σε εταιρίες να διατηρούν ένα μικρότερο εργατικό δυναμικό, λόγω της δυνατότητας πλήρωσης αναγκών, χρησιμοποιώντας εξωτερικές υπηρεσίες σε τομείς που λειτουργούν με τους νέους τρόπους και μορφές εργοδότησης.

Συμπέρασμα

Είναι πολύ σημαντικό η κοινωνία και το κράτος να βοηθήσει την νέα γενιά να ενταχθεί στο εργατικό δυναμικό της Κύπρου, ώστε να παραχθεί έργο και να ευεργετηθεί από αυτό. Τότε μόνο θα ευεργετηθεί και το ίδιο το κράτος, θα μειωθούν τα ποσοστά ανεργίας και θα ανέβουν τα ποσοστά του κέρδους. Λόγω των διαρκώς μεταβαλλόμενων πραγματικοτήτων στο χώρο της εργασίας, τα προβλήματα που προκύπτουν αποτελούν μεγάλο εμπόδιο αναφορικά με την επιτυχή προσαρμογή μας στους νέους τρόπους και μορφές εργοδότησης. Η ανάγκη για λήψη μέτρων είναι επιτακτική, καθώς η αυτοτελής και μερική απασχόληση σταδιακά γίνεται όλο και πιο θεμιτή από την νέα γενιά εργαζομένων, αλλά και πιο συχνά υποχρεωτική. Αν δεν προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε τα λάθη του παρελθόντος τα οποία έχουμε κάνει δεν μπορούμε να ελπίζουμε σε κάτι καλύτερο. Πρέπει, να αλλάξουμε τρόπο σκέψης και νοοτροπία.

Προτάσεις /Εισηγήσεις:

Γενική Εισήγηση: Σημαντικότερη αιτία στην ύπαρξη των προβλημάτων εργοδότη-εργοδοτούμενου αποτελεί η έλλειψη ελέγχου του νομοθετικού πλαισίου που πρέπει να εφαρμόζεται και το οποίο ρυθμίζει τις σχέσεις των δύο πλευρών. Οι εργοδότες εκμεταλλεόμενοι την υπολειτουργία αυτού του μηχανισμού δεν εξασφαλίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων. Επομένως, κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία νέων μηχανισμών ελέγχου και η βελτίωση των υφιστάμενων τμημάτων Επιθεώρησης Εργασίας και Εργασιακών Σχέσεων.

Εισηγήσεις προς το Υπουργείο Εργασίας:

Συστηματική εφαρμογή σχεδίων της ΑΝΑΔ για απόκτηση εμπειρίας στο νέο εργατικό δυναμικό.

Δημιουργία διαβουλευτικού συστήματος για την εμπλοκή όλων των αρμοδίων φορέων στη νομοθετική διαδικασία σε πιο συστηματικό επίπεδο. (+ Επιτροπή εργασίας Βουλής)

Αλλαγή δικαιωμάτων και οφελών των αυτοτελώς εργαζομένων σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης

Αναθεώρηση των κοινωνικών ασφαλίσεων και εργασιακών δικαιωμάτων όσο αφορά νέους τρόπους και μορφές εργοδότησης.

Ανάπτυξη και συνεχής κατάρτιση του εργατικού δυναμικού, σεμινάρια ή δυνατότητα αποστολής των εργαζομένων στο εξωτερικό για εκπαίδευση σε ειδικά καταρτισμένα κέντρα στον τομέα των Τεχνολογιών και Πληροφοριών Ενημέρωσης.

Οργάνωση σεμιναρίων για συγκεκριμένους τομείς εργασίας, που να απευθύνονται στους εργοδότες με σκοπό την ενημέρωση για τις νέες πρακτικές εργασίας που χρησιμοποιούν οι Millennials. Να δίνονται κίνητρα στους εργοδότες για να συμμετέχουν στα σεμινάρια. (+Κέντρο Παραγωγικότητας)

Δημιουργία επιμορφωτικών σεμιναρίων στους συμβούλους.

Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για επαγγελματικό προσανατολισμό στους μαθητές.

Περισσότερη ενημέρωση πληροφόρησης (π.χ. μέσω social media) για ευρωπαϊκές ευκαιρίες εργοδότησης.

Αφοσίωση αναγκαστικού προκαθορισμένου χρόνου από το ημερήσιο/μηνιαίο/ετήσιο ωράριο των εργαζομένων προς τη συνεχή επαγγελματική τους εκπαίδευση. (+KEBE)

Εισηγήσεις προς το Υπουργείο Οικονομικών

Δημιουργία και προσαρμογή του κατώτατου μισθού βάση του πραγματικού κόστους ζωής στην Κύπρο σε όλα τα αστικά κέντρα.

Διάθεση κονδυλίων ώστε να προωθηθεί η διαδικτυακή μορφή εργασίας και τα διάφορα ενημερωτικά προγράμματα που θα γνωστοποιούν στους νέους ευκαιρίες εργοδότησης.

Διάθεση δημοσιονομικών πόρων για επαρκή υποστήριξη των ανέργων μέχρι να μετεκπαιδευτούν.

Επιπλέον χρηματοδότηση για τη δημιουργία περισσότερων κινήτρων για επιλογή του τομέα της γεωργίας.

Εισηγήσεις προς το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Εκπαίδευση και κατάρτιση των νέων για εργοδότηση πάνω στα φωτοβολταϊκά.

Εκπαίδευση μέσω σεμιναρίων για χρήση νέας τεχνολογίας για πράσινη και μπλε οικονομία (π.χ. από EE & Clean Development mechanism).

Ενημερωτικές συναντήσεις στα σχολεία σχετικά με το επάγγελμα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

Εισηγήσεις προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Ενημερωτικές συναντήσεις στα σχολεία σχετικά με το επάγγελμα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

Ενίσχυση και αναβάθμιση των υπάρχοντων κρατικών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης (π.χ. Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Δημόσια Σχολεία Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για επαγγελματικό προσανατολισμό στους μαθητές.

Δημιουργία επιμορφωτικών σεμιναρίων στους συμβούλους.

Διάθεση κονδυλίων στους εργοδότες, ώστε να παίρνουν περισσότερους φοιτητές κατά την διάρκεια της φοίτησης τους, για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών τους. (+Υπουργό Εργασίας)